

racinum, id sibi ex solo amaraco preparari, quod etsi odoris fragrantia uideretur inferius, non tamen uiribus imbecillius fuisse testatur.

Μεγαλειον.

MEGALINVM.

CAP. LVIII.

FACTITABATUR olim Megalinum, sed nunc compositio exoleuit, & profus obliterata est. Cuius ad historiam complementum meminisse non fuit alienum. Mistura cum amaracino eadem erat, sed resina exuperabat, hac tantum ratione differens. Quare leuiter emollit. Resina unguentis, neque tutelae, neque uoluptatis gratia adijcitur, sed coloris, crassamenti que causa. Ea tantisper coquitur, dum desinat olere: cuius coquendae ratio declarabitur, cum de resina disseremus.

Ἡδύχρον.

HEDYCHROVM.

CAP. LIX.

QVOD Hedychroon uocant, in Co fieri solet: eisdem praeditum uiribus, & misturis, quibus amaracinum, sed suauius spirat.

Hedychroi
compositio ex
Galeno.

HEDYCHROI compositio meminit Galenus libro primo de antidotis, cum omnia, quae continent, odoramenta uino sabacta Andromachi theriaca recipiat. Ceterum etsi hedychroi parandi rationes plures dicat reperiri, unam tamen elegit, quam hoc modo descripsit. Hedychroon habet mari drachmas duas: asari, amaraci, assalathi, schoeni, calami odorati, phu pontici totidem: xylobalsami uero, & opobalsami, cinnamomi, costi, singulorum drachmas tres: myrrhae drachmas sex, totidem folij malabathrini, nardi Indicae, croci, casiae: duplo autem plus amomi, aduectae uero ex Chio abundante plurimis fontibus insula mastiches drachmam unam: uino falerno omnia excipe. Cum igitur haec miscueris, fac trochiscos similes theriacis, et scillinis, quos exiccabis eo modo, quo diximus. Productus fuit Galenus, ut hunc parandi modum describeret, tum quod Andromachus hedychroon (ut inquit) nullibi literis mandauerit: tum etiam ut rei medicae imperitos doceret, quidnam esset hedychroon in theriaca preparatione, ne in eum errorem caderent, in quem sua aetate medicum quendam Romae lapsum fuisse commemorat: qui compositurus antidotum, quae rebat apud myropolas Hedychroon, existimans esse herbam, aut radicem, aut quodpiam simplex medicamentum: id quod etiam hac nostra tempestate quam plurimis euenisse comperimus. Auicenna, & ceteri Arabicae familiae scriptores in sua theriaca compositio hedychroon trochiscos Alindaracaron appellauere: tradentes uarias eorum compositiones, in simplicibus medicamentis, pondere, & mensuris a Galeni doctrina plurimum differentes. Quare mirari non licet, si iandiu legitima Theriaca compositio infeliciter successerit: cum & ab Arabibus, & a myropolis, adulterinis medicamentis fuerit deprauata.

Theriaca de-
prauatio.

Μετωπιον.

METOPIVM.

CAP. LX.

FIT in Aegypto unguentum, quod Metopion patrio nomine appellatur, propter galbani mistionem: nam lignum, in quo galbanum enascitur, metopion uocant. Constat amygdalis amaris, omphacino oleo, cardamomo, odorato iunco, calamo, melle, uino, myrrha, balsami semine, galbano, & resina. Probatur pingue, graui odore, quod magis cardamomum, & myrrham, quam galbanum respiciat. Calfacit uehementer, & adurit, atque extrahit: ora uenarum aperit: ulcera purgat, extrahitque: ad praeciosos neruos, & musculos, ad hernias humore contractas, cum erodentibus medicamentis efficax est. ceratis, & malagmatis inferitur: horroribus, conuulsisque, praesertim quibus ceruix in scapulas deiecta, & retrorsum contracta est, utile habetur: sudores ciēt, uuluae spiracula recludit, & eiusdem duritias laxat. In summa molliendi naturam habet.

Μενδესιον.

MENDESIVM.

CAP. LXI.

MENDESIVM constat balanino oleo, myrrha, casia, & resina. Aliqui tamen post singulorum pondera, cinnamomi exiguum addunt, nullo compendio: nam quae simul excocta non fuere, vim nullam exhibent. Similem metopio uim obtinet, sed inferiorem multo.

Στακτη.

STACTE.

CAP. LXII.

STACTE uocatur pinguitudo recentis myrrhae cum exigua aqua tustae, & organo expressae. Ea perquam odorata, ac pretiosa est, atque unguentum per se facit, quod Stacte nominatur. Maximè probatur, quae nullam olei mistionem admittit, cuius minima portio compos est uirium plurimarum. Vim calfactoriam, myrrhae, & calidis unguentis respondentem habet.

Stactes confi-
deratio.

Styrax liqui-
dus.

Medicam. pe-
grina cur a-
dulterentur.

STACTE Serapioni, quemadmodum & reliquis Mauritanis, pariterque officinis Styrax liquidus appellatur, cuius copia non solum Venetijs ubique uenalis habetur, sed & in omnibus ferè officinis reperitur, quae medicamentorum componendorum artem exercent. Quod autem Stacte myrrhae sit liquidus uocatus Styrax, facile probat Serapio. quippe qui capite de Styrace calamita, liquidum styracem ex myrrha primum aqua conspersa, ac deinde expressa, fieri tradidit: qua in re Dioscoridem ad unguem imitatur. Cui quidem sententiae illud adstipulatur, quod liquidus Styrax (de legitimo sane loquor) sit perquam odoratus, & gustui non obscure amarus. Porro animaduertendum est, quod hoc aeno sincerum haud facile inuenias, ut ferè euenit cum ceteris medicamentis, quae ex Alexandria Aegypti, uel

Syria

Syria ad nos conuehantur. Siquidem cum omnia hæc per Mauritanorum, Turcarum, Iudeorumq; manus transeant, qui nobis Christicolis semper dolos, fraudesq; moliuntur, Dijs sacrificium facere sibi persuadent, cum nos aliqua in re fallere possunt. Caterum, ut redeam, unde diuerteram, mea quidem fert opinio, si synceram stacten nancisci possemus, non alienum fore, ipsam in myrrhæ locum substituere. Sed certe perquam difficile erit legitimam inueniri, nisi forte uera stacte sit liquor ille, de quo superius in balsami commentatione diximus.

Κινναμόμινον.

CINNAMOMINVM.

CAP. LXIII.

CINNAMOMINVM confit è balanino oleo: & xylobalfami, calami, iunci odorati spissamētis: atq; cinnamomi, & feminis balsamini suauitate conditur, quadruplaque myrrhæ ad cinnamomum portione: mel ad cogenda omnia adijcitur. Laudatur non acre, molli odore, planè myrrham redolens, crassum, odoratum, gustu perquam amaro. Id non à resina, sed myrrha crassitudinem obtinuit: resina enim neque amaritudinem præbet, neque ullam odoris gratiam adijcit. Vim habet admodum acrem, amaram, & calfacientem. Itaque ora uenarum aperit, calfacit, discutit, diffundit: humores & spiritus attrahit, caput aggrauat: contra vuluæ pitia cum duplo oleo, cera, & medulla efficax est. Ita enim ferè multum acrimoniæ exolefcit, & quædam emolliendi uis contrahitur: alioqui adurit, & præ omnibus crassis unguentis indurat. Facit mirum in modum ad fistulas, & ulcera, quæ putredinis uitium fenserunt: item ad hernias humidiores, carbunculos, gangrænasque cum cardamomo: quin & ad febrium horrores, & tremores: aduersus serpentium morsus illinitur: scorpionum, & phalangiorum ictibus, cum tritis grossis imponitur.

Νάρδιον.

NARDINVM.

CAP. LXIIII.

RATIO Nardini faciendi euariat. Nam aut malabathrino folio, aut sine eo fit: plerunque autem balanino oleo, aut omphacino. Iuncus odoratus spissamēti gratia adijcitur: sicuti propter odoris suauitatem, costus, amomum, nardum, myrrha, balsamum. Laudatur tenue, non acre, nardi aridæ, aut amomi odorem referens. Vis ei extenuans, acris: expurgat, calfacit, absterget humores, rarefacit. Hoc liquidum est, nec habet strigmenti crassitudinem, nisi resinam recipiat. Fit etiam simplex ex omphacino oleo, iunco, calamo, costo, & nardo.

Μαλαβάρινον.

MALABATRINVM.

CAP. LXV.

MALABATHRINVM spissamenta nardini habet: in super myrrhæ plusculum additur. Qua de causa calfacit, crocino, aut amaracino uiribus respondens.

Ίάσμινοϊ.

IASMINVM.

CAP. LVI.

APVD Persas fit, quod Iasminum cognominatur, ex albis floribus uiolæ: quorum sextans in Italicum sextarium sesamini olei demittitur, uiolis, ut in lilino diximus, vicissim permutatis. Apud Persas inter epulandum usurpatur odoris causa. Quinetiam toti corpori conuenit: præsertim cum in balneas descensum est. Sed his opitulatur corporibus, quæ calfactionem, laxationemque desiderant. grauius tamen spirat, quam ut libenter à plerisque recipiatur.

IASMINVM unguentum non eo quidem silentio prætereundum duximus, quo aliqua in præcedentibus à nobis ommissa sunt: in illis enim nihil sanè, in hoc uerò aliquid nobis se se offerre declarandum. Itaq; primum scire conuenit, quod Iasme uocabulū apud Græcos, aliorum etiā testimonio, nil aliud significat, quam uiolaceum. Et certè cum scribat Dioscorides, unguentum hoc fieri εκ τῶν ἀλῶν τῶν λευκῶν τῆ ἰου, hoc est uerbum uerbo reddendo, ex floribus albis uiolæ, id uiolaceum merito appellari debet. Sunt tamen è recentioribus, qui pro certo sibi persuadeant, uocabulum fortasse uicinitate decepti, illud ex floribus ijs perquam odoratis fieri, quos in Italia Gelsomini uulgo appellamus.

Quorum opinioni non parum suffragantur tum Hermolaus Barbarus, tum Marcellus Florentinus. Qui præcipue, ut suam comprobent sententiam, ueteres asserit, præsertimq; Dioscoridem, inter leucoij genera nostratem gelsiminum comprehendisse, illudq; speciatim gelsiminum intellexisse, quod floribus cæruleis prouenire nonnulli pro certo asserunt. Cuius sententiam non modo non probandam censeo, sed omnino refellendam existimo. Siquidem nullo pacto cogitandum est, nedum credendum, quod Dioscorides, qui in simplicium historia, & in eorum declarandis separandisq; generibus, omnium diligentissimus fuit, adeò imprudenter nullo discrimine existimauerit cæruleum leucoium gelsiminum esse: eum id folijs, uiticuloso caule, radicibus, ramis, floribus, cæterisq; notis ab omni leucoio distidat. Sed hoc uerum esse Marcello concedamus, etsi minus concedendum sit, quanam ratione dicet unquam, Iasminum unguentū fieri ex floribus gelsimini, quod cæruleum Dioscorides leucoium esse asserit, si Dioscorides ipse palam prodit, Iasminum ex albis uiolis temperari? Ad hæc differre gelsiminum à leucoio abunde ostendit Serapio, qui non modo fuit Dioscoridis imitator, sed etiam interpres, cum alterum ab altero diuersis capitibus distinxerit, & de utrisq; tanquam de rebus diuersis disseruerit. Quinimo de gelsimino agens capite centesimo septuagesimo sexto uultam Dioscoridis, nec Galeni auctoritatem asserit, sed tantum sue gentis monumentis inheret, asseritq; gelsiminum floribus tum albis, tum luteis, tum cæruleis reperiri, quale etiam ætate nostra uisitur. Quod nobis maximo argumentū esse potest, ut credamus,

Iasmini confiteratio.

Hermolai, & Marcelli opinio improbat.

GELSIMINVM.

Iesemin vnde
dictum.Iesemini ui-
res ex Serap.Ioānis de Vi-
go lapsus.

danus gelsiminum Dioscoridi ceterisque ueteribus incognitum fuisse. Ceterum cur Arabes stirpem hanc IESEMIN appellauerint, causa facile assignari potest: quod cum gelsimini flores odoratos, albicantesque; albæ uiolæ modo conspicerent, Græcos barbaricè imitari uolentes, ipsi uiolæ nomen indidere, quod est Iesemin: tamen si uernacula eorum lingua Zambach, siue Sambach uocitetur. Id autem sicut odore fragrat, ita & uiribus pollet: si quidem Serapionis testimonio, exalfacit ordine secundo, humores discutit, pituitæ lentitiæ senibus frigidis digerit, cruciatibusque; ex pituitæ lentore prouenientibus mirificè prodest. Flores tam recentes, quam sicci, lentigines, & impetigines in facie abstergunt. Paratur ex ijs etiam oleum Zambachinum appellatum, quod frigidis affectibus non obscurum affert auxilium. Hoc unguentarij cum amygdalino oleo parant, hominum barbibus odoris gratia perfundendum: quod, tamen temperie calidis caput adeo exalfacit, ut quandoque è naribus sanguinem eliciat. Hallucinantur, qui falsè uocabuli similitudine Sambachinum, & Sambucinum idem esse existimant. Inter quos errore implicatur Ioannes de Vigo chirurgicus nostri temporis non obscurus capite de Sambuco in suo parauo de simplicium libello. Non diu est, quod Ieseminum, siue (ut nos) Gelsiminum in Italiam allatum est: quanuis nunc ubique horti opere topiario tum albis, tum luteis, tum etiam cæruleis gelsiminis orientur.

Σμύρα. MYRRHA. CAP. LXVII.

MYRRHA lacryma est arboris, quæ in Arabia gignitur, Aegyptiæ spinæ nõ dissimilis: è cuius vulnere defluit lacryma in subiectas tegetes: alia circum caudicè concrefcit. Dicitur ex his aliqua pediasimos præpinguis, qua expressa, stacte emittitur. Alia gabirea pinguisima, lato &

pingui solo nascens: ea copiosam sudat stactem. Omnium prima est, quæ Troglodytica appellatur, accepto cognomine à loco, in quo prouenit, splendens, subuiridis, ac mordens. Quinetiam legitur tenuis quædam, quæ à Troglodytica secunda est, bdellij modo mollis, verum odore grauiuscula, apricis nascens. Alia caucalis cognominatur præter modum exoleta, nigra, & retorrída. Omnium deterrima, quæ ergasima dicitur, pingui carens, cano situ obducta, acris, ad gummi imaginem uergens, & uiribus eius proxima. Improbatur aminnea cognomine. Ex ijs pastilli fiunt, sed è pinguibus pingues, & odorati: è sicciorebus haudquaquam pingues, & inodorati. Minus odore pollet, quæ oleum non admisit, cum in pastillos digerebatur. Adulteratur macerato gummi aqua, in qua myrrha maduerit. Eligenda est recens, fragilis, leuis, undique concolor, quæ confracta uenas unguium modo candidas & læues ostendat, minutis glebis, amara, acris, odorata, calfaciens. superuacua, & inutilis est ponderosa, coloris picci. Calfacit, cohibet, soporem gignit, glutinat, siccit, astringit, vuluum emollit, & præclusam aperit: menses & partus celeriter extrahit cum absinthio, lupinorum cremore, uel succo rutæ admota: tuberculo fabæ deuoratur in uetere tussi, orthopnœa, in laterum pectorisque doloribus, in alui profluuiio, & dysenteria: horros discutit duabus horis ante febrium accessiones fabæ magnitudine pota cum pipere, & aqua: subdita linguæ liquataque, scabritiem arteriæ expolit: obtusam vocè expedit, uentris tineas enecat, contra grauem oris halitum manditur, & aduersus alarum tædia cum liquido alumine illinitur: gingiuas, & dentes stabilit colluto cum uino, & oleo ore: uulnera capitis illitu glutinat: medetur fractis auribus, ac ossibus nudatis, peruncta cum cochleæ carnibus: item purulentis auribus, inflammatisque cum meconio, castorio, & glaucio: ad uaros autem cum casia, & melle illinitur: impetigines ex aceto purgat: defluentes capillos cum ladano, & uino myrteo illita, firmat: diurnas destillationes lenit, † illitis penna naribus: oculorum ulcera complet, albugines tollit, caliginem discutit, scabritiem læuigat. Fit è myrrha, perinde atque thure, fuligo: & ut postea ostendemus, ad eadem conueniens. Bœotica myrrha dissecta radix est arboris cuiusdam in Bœotia nascentis. Melior est, quæ myrrham odoris suauitate repræsentat. Vis ei calfactoria inest, emollit, discutitque: suffimentis commodissimè inferitur.

Myrrhæ con-
sideratio.

MYRRHA, quæ ex Alexandria Aegypti hac ætate ad nos affertur, admodum sanè ab ea differt, quam inter præstantissimas Myrrhæ species recensuit Dioscorides. Quippe uniuersa serè myrrha, quæ in officinarum usu habetur, ijs omnibus qualitatibus, ac notis destituitur, quibus optima commendatur. Nanque ea (ut uidere est) minime uirescit, pinguis non est, non odorata, non undique concolor, nec confracta uenas unguium figura læues intus ostendit, nec sapore

sapore acri deprehenditur; tametsi gustui amaritudinem relinquat. Verum si fortasse cuiquam uideretur et hæc inter Myrrhæ species esse recipienda (quod tamen non satis cõpertum habeo) aut caucalum, aut ergasimam, esse crediderim, aut potius quam Plinius ex India deferri ait, cum hæc cæteris deteriores habeantur, certoq; sciamus ex India in Alexandriam myrrham importari. Nam ea, quæ plurima ad nos affertur, non modo sicca, nigraq; est, sed etiam retorrída, matilenta, & cano quodam situ obducta: & quanquam inter huiuscemodi globulos aliquod quandoq; reperiat fragmentum, quod & clarum sit, & pellucens; confractum tamen diuersicolor apparet. Ecquid magis & nec gustui insigniter amarum, nec myrrhæ odore præditum sentitur. Quo fit, ut credere liceat, eiusmodi Myrrham aut e deterioribus esse, aut gummi alicuius, aliarumq; mistionum adulterio minime uacare: hæc enim impostura (ut Dioscorides inquit) myrrhæ adulterari solet. Sed hæc ita de illa conijcimus, quæ passim uulgaris habetur. Ceteram electam Myrrham iam ad nos aduehi scimus, quæ & legitima, & probatissima esse censetur. Verum ea hæcenus tam rara est, ut non nisi ad ostentationem afferretur, & ad aliarum dignoscendarum regulam. Adulterabatur myrrha Galeni tempore opocalpaso, quæ calpasi lethalis, uenenosaq; est lacryma. Idcirco libro primo de antidotis. Opocalpasium (inquit) exitiale est, multosq; nos forte quadam uidimus nostræ ætatis decursu mori, quod inscij myrrham, cui opocalpasium admixtum erat, assumpsissent. De industria nanq; nonnulli eorum, qui ipsam præparant, ut laudatissimam imponebant, eo quod uiderent collyrijs inditam optimum esse medicamentum. Quippe quæ pus citra mordicationem discutiat, & interdum incipientem oculorum suffusionem substantia tenuem: siue autem in emplastrum, siue in ceratum, siue in aliquod digerens medicamentum, quod extrinsecus imponitur, huiuscemodi myrrham iniicias, uim ipsius augebis: at intra corpus assumptum lethale est medicamentum. Hæc igitur susus dicta sunt, tum quod orationis series ita expositaret, tum etiam quia hæc speculari non est inutile. hæcenus Galenus. Adhibenda itaq; diligentia est, ne & nos Myrrham quandoq; opocalpaso adulteratam emamus. Ad hæc Brasauolo Ferrariensi animus inclinare uideatur, ut existimet Myrrham officinis uulgarem bdellium esse. Cui haud quaquam assentiendum putauerim: siquidem myrrha hæc pellucens adeo non est, nec taurino glutino similis, ut bdellium esse tradidit Dioscorides. Et licet quadam nostratis myrrhæ frustra quandoq; translucida reperiantur; sunt tamen potius hæc (ut dictum est) gummi adulteria, quam myrrha, uel bdellium: nempe gustu maleficium detegitur. Præterea bdellium incensum (Dioscoridis testimonio) odorem unguibus odoratis similem spirat, quod in nostrate myrrha nunquam, factio periculo, sum consecutus. Huic etiam alia accedit ratio, quæ magis ac magis Brasauoli animum immutare poterit: quod scilicet bdellium diu digitis ductum, tractatumq; facile lentescat, & confractum pingue spectetur: myrrha uerò, quæ officinis uenditur, digitorum attritu conteritur, & si frangatur perquam arida sese offert. Ceterum improbavit Dioscorides, omniumq; Myrrhæ specierum deterrimã iudicauit, quæ aliquibus minæa, alijs aminnea uocatur, quam cum Galenus probauerit libro primo de antidotis, omnibusq; Troglodyticis prætulit, factum est, ut existimauerint quidam, in hoc loco Dioscoridis codici mendam subesse. Sed eum in Dioscoride Græco legatur aminnea, & in Galeno minæa, ego potius crediderim, eos non idem myrrhæ genus intellexisse. Plinius lib. XII. cap. xv. myrrhæ arboris faciem diligenter expressit, his uerbis. Myrrham in iisdem syluis, ubi & thus, permixtam arborem nasci tradidere aliqui: plures separatim. Quippe multis in locis Arabiæ gignitur. Conuehitur & ex syluis laudata, petuntq; eam etiam à Troglodytis Sabæi transitu maris. Satiua quoque prouenit multum syluestri prærata. Gaudet rastris, & ablaqueationibus: melior radice refrigerata. Arbori altitudo ad quinque cubita, nec sine spina: caudice duro, & intorto, crassiore quam thuris, & ab radice etiam, quam aliqua sui parte: corticem leuem, similemque unedoni: scabrum alij spinosumq; dixere: folium oliuæ, uerum crispus, & aculeatum: iuba oliuæ satri. Aliqui similem iuniperi, scabriorem tantum, spinisq; horridam, folio rotundiore, sed sapore iuniperi. Necnon fuere qui e thuris arbore, utrunq; nasci mentirentur. Inciduntur bis & ipse thuris modo, iisdemq; temporibus, sed à radice usq; ad ramos, qui ualent: sudant autem sponte priusquam incidantur, staten dictam, cui nulla præfertur. Ab hac satiuâ, & in syluestri quoq; melior æstiuâ. Non dant ex myrrha portiones Deo, quoniam & apud alios nascitur. Et sequenti capite inquit. Adulteratur myrrha lentisci glebis, & gummi: item cucumeris succo amaritudinis causa, sicut ponderis argenti spuma. Reliqua uitia deprehenduntur sapore gummi dente lentescentis. Facillimè autem adulteratur Indica myrrha, quæ ibi de quadam spina colligitur. Hoc solum peius India affert, facili distinctione, tanto deterior est. hæc Plinius. Quo fit, ut facile crediderim nostri usus myrrham Indicam esse. nanque per mare rubrum, & inde per carouanas (ut dicunt) Alexandriam importatur. Myrrhæ quoq; historiam non inuicundè scripsit Theophrastus lib. IX. cap. IIII. de plantarum historia, sic inquitens. Gignitur thus & myrrha regione Arabum media circa Saba, & Adramytta, et Citibæna, & Manali: & exeunt thuris, myrrhæq; arbores aliæ super montè, aliæ in pede montis culturis proprijs: quamobrem aliæ coluntur, aliæ uitam agunt incultæ. Montem istum præaltum affirmant, & ningi solitum: amnes quoq; de eo in plana fluere. Myrrhæ arborem thure altitudine minorem, fruticosioremq; narrant: caudice duro, contortoq; iuxta terram, crassiori; sura hominis, cortice læui adrachnæ simili. Alij uerò, qui se uidisse affirmant, de magnitudine ferè consentiunt. Neutram earum arborum magnam referunt, & minorem myrrhæ humilioremq;. Sed thuris folium laurinum, læueq;: myrrhæ aculeatum, non læue, ulmeo simile: crispum tamen, extremò spina horridulum, ilignei modo. Iidem ea nauigatione, qua ex sinu heroum uehementer egressos sese aquam in monte quæsisse dixere, atq; ita uidisse has arbores, & lectionem notasse hoc modo ambarum: & caudices, et ramos incisos quidem, sed alios ueluti securi percussos uideri, alios tenuiores incisuras habere: & lacrymam aliam decidere, aliam arbori inherere: nonnusquam etiam subiectas tegetes ex palmis contextas, alibi solum tantummodo circumpaumentatum. Montem autem uniuersum Sabæis diuisum dixere: hos enim loci illius dominos esse, iustitiæque mutua degere, quamobrem nullum suas arbores custodire: unde & thus, myrrhamq; sese largè ad naues solitudine deportasse narrant. Illud quoq; se audiuisse dixere, myrrhæ, thusq; collectum undiq; ad solis delubrum conuehi: quod Sabæorum esse sanctissimum inter omnia regionis illius, custodesq; Arabes armatos habere, quibus singulos suum thus

Myrrha adulterata opocalpaso.

Brasauoli opinio improbat.

Myrrhæ historia ex Plinio.

Myrrhæ historia ex Theophrasto.

acruatum

aceruatum, & myrrham eodem modo relinquere, posita super aceruum tabella, iteris significante numerum mensura-
rium, & pretium, quod pro singulis mensuris ponendum sit. mercatores uero, qui uenerint, tabellas aduertere, eiusque
quod placuerit, acta mensura pretium in eodem ponere loco, unde merces acceperint: sacerdotem deinde uenire, par-
teque, tertia pretij Deo accepta, reliquum ibidem relinquere: idque seruari tutissime dominis, donec acceptum uenerint.

Alij myrrhæ arborem terebintho similem reddidere, sed sic abriorem, spinosiorēque: solum paulo rotundius, gusta-
tu proximum terebintho: earum quoque ueteres præstantiores haberi. Nasci uero hanc, & thus in eodem loco terra
subargilia, & sabulosa: & aquas fonte fluentes raras admodum comperiri. Hæc ergo illis repugnant, uidelicet nin-
gi, & imbribus perlui, & annibus locum illum exhilarari. Sed hi quidem altera quoque longè maiore ignorantia labo-
rarunt: thus enim, & myrrham nasci ex eadem arbore putauerunt. Quamobrem uerisimilius ipsi narrarunt, quos
ex heroum oppido profectos nauis retulimus. Myrrhæ aliud sit latitium, aliud ficitium constat. Probatior melior gu-
stu, eiusque norma concolorem accipiunt. hæc Theophrastus. Myrrhæ meminit Galenus lib. viii. simplicium
medic. ubi ita scriptum reliquit. Myrrha secundi ordinis est tum excalfaciens, tum desiccans. Itaque caput
uulneribus illita glutinare ea potest. Inest & amaritas non pauca, per quam foetum, & lumbricos tum enecat, tum
eijcit: adest hinc ei & abstergenti potentia. Sic igitur ocula eibus miscetur facultatibus, utique quæ ad ulcera, & cras-
sas cicatrices præparantur. Eadem de causa indicitur & medicamentis, quæ ad tussim ueterem, & asthma, siue anhelat-
tionem exhibentur: non tamen arteriam exasperat, sicut abstergentium nonnulla. Verum admodum moderatam obtinet
absterfionem, ut nonnulli eam arteriacis quæ uocant medicamentis commisceant, tanquam sufficienter excalfaciens,
& desiccans medicamen: scilicet absterfionem proficiscientem ab amaritudine nihil uerentes. hæc Galenus. Porro
ubi myrrha desit, Galenus in succidaneis (si tamen liber is Galeni est, nobis enim spurius censetur) odoratum calami
supplet: Constantinus uero amaras amygdalas eodem pondere. Sed equidem hic myropolas admonitos uelim, ut nul-
lo pacto eorum sequantur doctrinam, qui iubent, Auicenna auctoritate malè intellecta, myrrhæ loco piper nigrum
supponere. Nanque Auicenna hanc sententiam omnino refellit, cum utatur his uerbis. Pro myrrha substituendum pi-
peris nigri dimidium aliqui perhibent: sed hoc falsum est. Postremo illud etiam notandum est, quod (ut Galenus in-
quit lib. ii. de comp. medic. per genera) myrrha semper medicamentis est commiscenda, cum ab igne tolluntur: quip-
pe quæ coqui minime patitur, ueluti etiam thus, & aloë. De Bœotica autem myrrha, quid dicam non habeo, quod
etate nostra sit (ut arbitror) omnibus incognita. Στυράξ sic Græcis dicta, Myrrha Latinis appellatur: Ler-
Mur, seu Mor, Arabibus: Mirrha, Italis: Mirrhen, Germanis: Mira, Hispanis: Myrrhe, Gallis.

† Exemplaria Græca typis expressa habent, διαχειρομένη τῆσφι τῶν μυρρωτῆρων, id est, illita ale narium.
Quæ uerba inunctionem ad partem nasi referre uidentur, non autem ad instrumētum, quo debeat fieri inunctio. Siqui-
dem, teste etiam Galeno lib. x. de usu partium, πῆσφι seu πῆσφιον pars quædam nasi uocatur.

Myrrhæ ui-
res ex Gal.

Myrrhæ suc-
cidanea.

Bœotica myr-
rha.
Nomina.

Στυράξ. STYRAX.

CAP. LXVIII.

STYRAX lacryma est arboris malo cotoneæ simi-
lis. Præfertur pinguis, flauus, resinofus, albicantibus gru-
mis, quàm plurimum in sua odoris gratia permanēs, qui-
dum mollitur, melleum liquorem reddit: qualis è Cata-
balis, Pilsidia, & Cilicia deuehitur. Deterior niger, fur-
furosus, friabilis, canoq; situ obductus. Cæterum lacry-
ma inuenitur gummiū similitudine, perlucida, & myr-
rhæ æmula: uerum per pauca manat. Adulteratur ligni
scobe, quam uermiculi erodentes excusserunt, melle, &
iridis sedimento, & quibusdam alijs. Alij ceram, aut adi-
pem odoribus imbutum, flagrantissimis solibus cum sty-
race subigunt, & per laxa cribri foramina in frigida aqua
ueluti uermiculos exprimunt, uanundantque. Styracem
hunc, † quoniam in uermiculorum speciem cōtrahatur,
scoleciten cognominant, quem tanquam syncerum im-
periti approbant, non animaduertentes ad præcipuam o-
doris fragrantiam: siquidem acer admodum est, qui adul-
terationis uitio caret. Styrax calfacit, emollit, & conco-
quit: medetur tussi, destillationibus, raucedini, grauedi-
ni, & interceptæ uoci: vuluæ præclusæ, duritiæque labo-
ranti conuenit: cit menses potu, apposituque: aluum le-
uiter mollit, si exiguum cum resina terebinthina catapo-
tij modo deuoretur. Miscetur utiliter discutientibus ma-
lagmatis, acopisque. Adoletur autem, & igni torretur,
ut fiat ex eo, ueluti ex thure, fuligo: ad eadem conueni-
ens, ad quæ thuris fuligo. Ex eo etiam in Syria styra-
cinum oleum componitur, quod calfacit uehementer,
& emollit: uerum caput dolore afficit, aggrauatque, &
soporem adfert.

STYRAX

STYRAX passim in Italia Storax calamita officinis appellatur, quod cognomen ex Galeno libro primo de antidotis acceptum crediderim. Namq; ipse de simplicibus medicamentis agens, quæ ad theriacæ compositionem facti, optimum iudicauit Syracem, qui in calamis è Pamphylia ferebatur: unde calamitæ cognomen sibi facile uendicauit. Itaq; cum non alius habeatur styrax, qui sit hoc genere præstantior, in usu medentium est, ut dum pharmacopolis imperant fieri medicamenta, quæ styracem excipiunt, calamitæ cognomen adijciant, quo indicent, se primum dotibus intelligere. Nec illud quidem ab re: quandoquidem Galenus eodem loco memoriæ prodiderit, hoc styracis genus tantum præstare ceteris, quantum uinum salernum illud bonitate excellit, quod à cauponibus uenditur. Quo argumento fretus Manardus Ferrariensis existimauit, ubi in Dioscoridis codice legitur τοιοῦτος ἔστιν ὁ κατὰ βαλίτης, hoc est, talis est Catabalites, potius legendum esse, talis est calamites. Neq; probat lectionem mutandam esse in Gabaliten, quæ admodum fecit Marcellus. Sed profecto hac in re (etsi Manardus fuerit uir summa doctrina præditus) mihi magis Marcelli sententia probanda uidetur. Quippe quæ Plinij testimonio comprobatur lib. XII. cap. XXV. ubi sic inquit. Styracem Syria Iudææ proxima supra Phœnicem gignit circa Gabala, & Marathunta, & Casium Seleuciæ montem. Atq; etiã ei adstipulatur Orbasij codex manu scriptus, in quo lib. XII. legitur γαβαλίτης, & non κατὰ βαλίτης. Porro Fuchsius medicus nostræ ætatis clarissimus, in libro, quem de compositione medicamentorum secundo condidit, styracem calamiten liquidum fuisse censet, non alia (quantum equidem uideo) ratione fretus, quàm quòd in calamis aduheretur. Verum in hoc Fuchsius (pace eius dixerim) à ueritate descecit. quandoquidem Dioscoridi styrax lacryma est arboris malo cotoneæ similis: cuius ille præstat ceteris, qui flauus est, resinofus, grumos habet albicantes, & dum mollitur, melleum liquorem reddit. Ex quibus facile constare arbitror, styracem non fuisse liquidum, sed in grumos concretum. Neq; certe mihi rationi consonum uidetur, ex eo quòd Galeni tempore styrax in calamis uehebatur, inferre ipsum fuisse liquidum. Nam (ut mea fert opinio) non alia de causa qui styracis lacrymam colligebant, eam statim in calamis includebant, quàm ut suauius eius odor conseruaretur. Id quod etiam cum dictamno faciebant ij (ut memoriæ prodidit Theophrastus lib. IX. cap. XVI. de historia plantarum) qui ipsum in Creta legebant. siquidem ij dictamni manipulos in ferula, aut arundine intercludebant, ne uis eius expiraret. Præterea cum apud ueteres Græcos nulla (quod legerim) extet liquidi styracis mentio, haudquaquam possum huic Fuchsij sententiæ adherere: quiniã mo cogor eam prorsus resellere, quòd rectius sentire uidear cum Arabibus, & recentioribus, qui per liquidum styracem non aliud intelligunt, quàm fracten myrrhæ. Caterum Plinio loco citato laudatur styrax post suprãdicta ex Pisidia, Sidone, Cypro: è Creta uerò minime. Reddidit Plinius causam, quare est, quòd styrax plerunq; puluerulentus existat, dicens, quòd in eum circa canis ortum aduolant pennati uermiculi erodentes, ob idq; ipsum in scobe sordescere. Adulteratur etiam styrax (ut idem scribit) cedri lacryma, uel gummi, melle, aut amaris amygdalis. quocirca retinendæ sunt notæ, quibus Dioscoridis auctoritate præstantissimus cognosci potest. Styracis arbor uiret Venetijs pluribus in locis, præsertimq; in uiridario clarissimi medici Maffei à Maffeo. Huius meminit Galenus lib. VIII. simplicium medicamentorum, sic inquit. Styrax excalfacit, emollit, concoquit: quamobrem tussibus, catarrhis, pituitæ destillationibus, raucedinibusq; quas κορυζας, καὶ βορᾶ γχοὺς uocant, prodest. Tum menses seu potum, seu admotum prolicet. Combusti eius fuligo, thuris fuligini quodammodo est similis. Στυράξ ut Græce, ita etiam Latine Styrax nuncupatur: Arabicè uerò Miha, Meha, Mehaha, seu Astarach: Italicè, Stirace: officinis, Storax calamita: Hispanicè, Estoraque.

† quoniam in uermiculorum speciem contrahatur. Hæc uerba non leguntur in Græcis codicibus. Sed ea (ut arbitror) à Ruellio interprete adiecta sunt ob maiorem rei declarationem. Quæ hanc ob causam, lectore tamen admonito, nobis quoque relinquere placuit.

Styracis consideratio.

Manardi lectio non probata.

Fuchsi opinio reprobata.

Styracis uites ex Galeno.

Nomina.

40 BΔΕΛΛΙΟΝ. BDELLIUM. CAP. LXIX.

BDELLIUM alij bolchon appellant, alij madelcon: lacryma est Saracenicæ arboris. Probatur gustu amarum, translucidum, taurini glutinis in morem, intus pingue, liquefcens facile, ligni ac fordis expers, suffitu odoratum, vngui simile. Est etiã num bdellij genus fordidum, nigrum, vberioribus glebulis in offas conuolutum, aspalathi odore, ex India aduectum. Defertur etiam à Petra oppido siccum, resinofum, liuescens, sed facultate secundum. Adulteratur gummi, sed ita uitiatum non perinde gustui amaritudinem repræsentat, nec usqueadeò suffitionibus odoratum. Calfacit, & emollit: duritias, & turgentia guttura, humiditasque hernias discutit cum ieiuna saliuã dilutum: vuluæ spiracula laxat appolito, & suffitu: & partus, humiditatesque omnes extrahit: calculos potu comminuit, vrinam mouet: tussientibus, & à serpente percussis vtilissimè datur: valet ad rupta, vulsa, laterum dolores, & discursantes spiritus. Malagmatis inferitur, quæ contra duritias, & neruorum nodos profunt. Contusum resoluitur affuso uino, aut aqua calida.

PRAESTANTISSIMUM Bdeillum Dioscoridi translucidum est, taurini glutinis in morem, amarum, tactu liquefcens facile, & quod incensum odorem emittat ungui odorato similem. Quod si modò nostro tempore in Italiam importatur, adeò rarum est, ut (quemadmodum de myrrha diximus) ad ostentationem tantum afferuetur, uel ad adulterini, & reprobati dignoscendi normam. Credidere quidam, hoc uulgare Bdeillum, cuius passim in officinis est usus, constare partim ex nigro, quod India mittit, partim uerò ex eo Arabici genere, quod siccum, resinofum, liuensq; ex Petra defertur, utrisq; à mercatoribus simul mistis. Quòd si ita res se haberet, non esset planè molestè ferendum, quòd saltem mediocri impertiretur, postquam nobis optimo interdictum est. Verum etsi hoc fieri possit, cum tamen

Bdeilli consideratio.

Bdellij uul-
gus genera.

Bdellij histor.
ex Plinio.

Bdellij uires
ex Galeno.

Bdellium alte-
rū Serapioni
palmæ genus.

Ceflionis cō-
sideratio.

Nomina.

tamen in eo parum, uel nihil amaroris sentiatur, cumq; ceteris ferè omnibus tum notis, tū qualitibus sit expers, quas ei Dioscorides tribuit; est potius opinandum factitium id, & adulterinum esse, quam legitimum. Hinc factum est, ut quidam recentiores simplicium indagatores, cum nobis persuadere uellent, Bdellium in officinis reperiri, licet nō aduectum ex Saraca felicis Arabiæ ciuitate, unde aduehi consueuerat, somniauerint, cōmunem myrrham legitimum esse

bdellium, ut eorum sententiam resillentes, in præcedenti commentario scripsimus. Huius, quo passim utimur, plura quidem habentur genera. Siquidem aliquod quandoque uidi nigrum, resinofum, odore fœtido laseri quadantenus proximo: aliud translucidum, utpote taurinum glutinum, sed siccum, amaroris expers, nulloq; odore præditum: quoddam uerò adeo uulgaris myrrhæ persimile, ut ab ea uix dignosci posset. Quæ omnia genera tametsi illegitima cē-

seantur; officinis tamen tanquam legitima, & præstantissima in medicamentis passim temerè usurpantur. Bdellium scriptis tradidit Plinius lib. XII. cap. IX. his uerbis. Vicina est Bactriana, in qua bdellium nominatissimum. Arbor nigra est, magnitudine oleæ, folio roboris, fructu caprifici natura. Gummi alij brochon appellant, alij mala-

chran, alij maldacon. Nigrum uerò, & in offas conuolutum hadrobolon. Esse autem debet translucidum, simile cereæ, odoratum, & cum fricatur pingue, gustu amarum citra acorem. In sacris uino perfusum odoratius. Nascitur et in Arabia, Indiâq; & Media, ac Babylone. Aliqui peraticum uocant ex Media aduectum: facilius hoc, & crustosius, amariusq;. At Indicum humidius, & gummosum. Adulteratur amygdala nucis. hæc Plinius. Bdellij facultates prodidit Galenus lib. VI. simplicium medicamentorum, sic inquit. Bdellium quod Scythicum nominant, quod sanè & atrius est, & resinofum magis, emollientis admodum, & effice acis uirtutis est. At alterum, nempe Arabicum, quod dilucidius est, magis desecat, quam emolliat. Igitur recens, & humidum est, & contusum faciliè mollescit, ad omnia, ad quæ Scythicum, idoneum. At quod antiquius est, & admodum gustu amarum, & acre, & siccum, ab eo-

rum, quæ indurata molliunt, mediocritate excidit. Vtuntur autem quidam illis, & potissimum Arabico, & ad gutturis ramices, & hernias aquosias, salua matutina, ieiunâq; subigentes, ut emplastri consistentiam accipiat. Porrò Arabicum & calculos renum in potu sumptum frangere apparet, tum urinas cære, & crudorum statuum discursus, præterea laterum dolores, & rupturas persanare. hæc Galenus. Ceterum inuenio Serapionem duobus capitibus Bdellij meminisse: quorum alterum appellauit Iudaicum, quod nimirum est ipsum Dioscoridis bdellium: alterum uerò cuiusdam plantæ palmæ similis fructum esse tradidit. Hoc Neapoli frequentissimum uidimus, ijsq; in officinis ac-

cepimus, ubi sacchari arundines è Sicilia petitas uenundantur. Nam cion illic esset cum Bernardo Clesio Cardinale, & Principe Tridentino, qui apud Cæsarem Carolum V. inuicissimum Imperatorem agebat, multarum uidentiarū rerum, quæ ad medicam materiam spectant, fuit mihi facultas. Hoc igitur palmæ genus (ut ab incolis accepti) ex Sicilia cum folijs palmeis, ac radice defertur cubitali, uel paulò ampliori longitudine. Vocantur hæc plantæ Neapoli uulgò CEFAGLIONI. quarum quoddam dumtaxat germiculum comedunt, tenerrimum, sapidum, & ori gratissimum. Includitur hoc mille quibusdam inuolucris, tanquam totius plantæ corculum. Hoc quidem tuberibus, & carduis, carduorumq; echinatis capitibus (carioffi, & archichiochi Itali uulgò uocant) præferunt. quandoquidem id secundis mensis pro bellarijs eum pipere, & sale solenniter assumunt, tum quòd gustui is eum admodum arrideat, tum etiam quòd uenerem conciliet. Porrò illa uulgaris Cefaglioni appellatio (quantum conijcere possumus) à Mauritanis accepta est: siquidem Serapio sic inquit. Cefilio est eor istius palmæ, & natura eius est, sicut natura palmerij. Galenus insuper lib. VIII. simplicium medic. de palma differens, eius medullam encephalos appellari tradidit. Ex quo ad-

ducor, ut sufficer, inde Arabes Græca uoce corrupta suum Ceflionis nomen accepisse. Quod Βδέλλιον Græci, Bdellium similiter Latini uocant: Mauritani, Molochil, Molochal, Mochol, aut Mochel: Itali, Bdellio: Hispani, Bedelio.

† Licet Saracenicæ arboris lectio admitti possit, quòd Saraca, unde Saraceni dicti sunt, urbs sit in Arabia; non tamen improbanda uidetur lectio Arabicæ arboris. Quòd non solum Plinius scribat bdellium in Arabia nasci, & Galenus alterum bdellij genus Arabicū faciat; sed etiam quòd Oribasius lib. XI. legat δάκρυον ἐστὶ δένδρον ἀραβικόν. hoc est: lacryma est arboris Arabicæ.

† Hoc loco in uulgatis Græcis codicibus sic legitur: ἐν ὡδὲς ἐν τῇ δὲ μίξῃ, εἰς οὐδὲ ὄνυχι. hoc est, si uerbum uerbo reddamus: odoratum in suffitu, simile ungui. Eadem uerba ex Dioscoride referunt inter Græcos Aëtius & Oribasius. Ceterum in ijs uerbis illud dubiam sententiam facit, quòd non facile colligi possit, quid per ὄνυχι intelligat Dioscorides. nam cum hæc uox homonyma sit, & plura significet, cui potissimum rei conueniat, auctor non explicauit. ut hinc uel aliquid deesse suspicandum sit, uel hac uoce diuinandum de nota illa bdellij optimi magis sit, quam aliquid certi statuendū. Auget difficultatem, quòd interpretes omnes, uiri doctissimi, uerba illa in diuersum sensum tra-

hant. Alij enim probatū bdellium uolunt bene odoratum esse semper, sed incensum fieri ungui simile, ut Manardus libro suarum epist. octauo: alij dum incenditur, odore malunt ungui assimilari, ut Hermolaus. quorū tamen utrunq; constat de odorato ungue intellexisse. His ad stipulari uidetur Serapio inter Arabas, qui bdellij descriptionem Dioscoridi acceptam ferens, uerba illa interpretatur in hunc sensum: eum incenditur, bonū spirat odorem, odori unguis odorati similis. Sunt porrò qui bdellium suffitu odoratum faciunt, ungui simile, ut Ruellius. qui certè ea simplici uerborū illorum uer-

sione non minus ambiguū reliquit illius notæ sensum, quam in Græco reperitur. Marcellus autem diuersam ab antedictis sententiā protulit, nam ita uertit illa uerba: cum incenditur, odoratum, et humano ungui colore simile. Hæc utique Marcelli interpretatio plura habet, quam in Græcis codicib. legantur, ea fortasse ratione ab eo addita, ut nulla reliqua esset ambiguitas: quanquam in hoc à Manardo redarguitur. Mihi quidem hæcenus placuit Serapionis interpretationi subscribere, ut patet in principio huius commentationis. Nunc uerò quid mihi sentiendum sit, ferè incertus sum. Videntur enim uerba illa Dioscoridis ita distincta esse, ut duas bdellij optimi notas faciant: quarum altera est, ut odoratū sit, eum suffitur: altera, ut sit ungui simile. Sed relinquatur dubitatio, an unguis odoratus, aut humanus sit intelligendus.

10 *dius. Eò tamen inclinât animus, ut putem humanum unguem intelligi, quòd Plinius lib. XII. cap. IX. de bdellio dif-
ferens, Bactriano ungues reddat candidos, cùm inquit. Bactriano nidor siccus, multiq; candidi ungues. Ex his nimi-
rum uerbis liquet, bdellium illud albis maculis ungui humano similibus refertum esse. Id quod etiam uidetur bdellio af-
signasse Damocrates in suis carminibus, quibus cypheos compositionem cecinit, & quæ à Galeno referuntur lib. II.
de antidotis, dum ita scribit. Σκόδιου ἰβ. καὶ κρόκου μίαν, βδέλλιον ὄνυχας ἑ γ. ἀσπλάγγον β. s. Hæc
duo carmina soluta oratione ad uerbum sic uertemus. Iunci odorati duodecim, & croci unam, Bdellij ungues drach-
mas tres, aspalathi duas semis. Sanè quòd Damocrates bdellij ungues in cypheos compositionem addat, me magis mo-
uet, ut credam bdellium notam peculiarem habere, qua unguium effigiem representat: aut quòd illud bdellium sit præ-
stantius, cui sint macule humanis unguibus similes. Sed hæc fortasse fusius, quàm deceat, ut quid alij, & quid ego sen-
tiam in illis Dioscoridis uerbis, exponerem, ita tamen, ut malim eruditorum quoq; iudicium esse.*

λίβανος.

THYRS.

CAP. LXX.

20 *THYRS* in ea gignitur Arabia, quæ thurifera cognominatur. Primatum tenet in eo genere mascu-
lum, itagonias appellatum, suapte natura rotundum: tale autem† indiuiduum est, candidum, cùm fran-
gitur, intus pingue, in suffitu statim ardens. Indicum uerò fuluescit, & colore liuet, sed rotundum
industria factitant: nam in quadrangulares formas dissectum fictilibus uersant, donec rotunditatem
contrahat: uerùm huiusmodi thus tempore flauescit, quod atomum, aut syagrum appellant. Secun-
dum locum habet† Arabicum, & in Smilo nascens, quod aliqui copiseum uocant, minus multò, &
fuluius. Est & genus aliud, cui amomite cognomen est, alioqui candidum: quod dum mollitur, ma-
30 stiches more digitis cedit. Adulteratur omne thus† in itinere pini refina, & gummi. quod facilè de-
prehendi potest: siquidem suffitum gummi flammam non eiacularatur, & refina in fumum euane-
scit, thus uerò statim ardet: idem maleficium odor prodit. Ad calcaciendum, & alstringendum pol-
let: oculorum caliginem discutit, caua ulcera complet, & ad cicatricem perducit: cruenta uulnera
glutinat, infrænataque cunctas sanguinis eruptiones, etiam si cerebri membranis effluat: ulcera, quæ ca
coëthe uocantur, & sedis, & reliquarum partium permulcet tritum cum eo & lacte linamentum: for-
micantes uerrucas inter initia, impetiginesque ex aceto, & pice illitum tollit: ambusta igni, pernio-
nesque cum fuillo adipe, aut anserino, & ulcera in capite manantia cum nitro, si infricetur, sanat: pa-
ronychijs cum melle, auribus fractis cum pice, medetur: ad reliquos aurium dolores cum dulci vi-
no infunditur: inflammata à partu mammae cum cimolia, & rosaceo magna utilitate perunguntur:
30 additur ad arteriæ, viscerumque medicamenta: prodest sanguinis excreationi potum. Sed in secun-
da ualitudine hauustum insaniam mouet, & largius cum uino potum interficit. In fictili mundo thus
crematur, flagrans glebula succensum à lucerna, donec exuratur: post perfectam uisionem operire
oportet, usquedum restinguatur: sic enim in cineres non redigitur. Aliqui ollulam æneo uase cauo
circa medium perforato cingunt ad excipiendam fuliginem, ut in eius mentione mox ostendemus.
Alij crudo fictili luto oblito, & in fornacem indito, cremant. Fictili etiam nouo viuacibus prunis
torretur, dum non amplius bullet, aut pinguitudinem, vaporémue emittat: facilè enim comminui-
tur, quod perustum non est.

φλοιὸς λιβάνου.

CORTEX THYRSIS.

CAP. LXXI.

40 *PRAEFERTUR* thuris cortex crassus, pinguis, odoratus, recens, læuis, minimè scaber, sine mè-
branis. Adulteratur admisto pini, aut nucis eius cortice. sed horum index ignis est: siquidem re-
liqui cortices suffiti nequaquam incenduntur, sed sine odore fumum eructant: thuris uerò cortex
ardet, & cum odoris fragrantia vaporem eiacularatur. Thuris modo vritur: & vis eadem, quæ thu-
ri, sed validior, adstringentiorque. Quare potu cruentis excreationibus, uuluis fluxione laboranti-
bus in pello confert: ad cicatrices oculorum, & caua, sordesque efficax est. tostus scabris lippitudi-
nibus auxiliatur.

μάννα λιβάνου.

MANNA THYRSIS.

CAP. LXXII.

50 *MANNA* thuris probatur candore, micarum frequentia, & puritate. Vim habet eandem, quam
& thus, sed inualidiusculam. Sunt qui cribrata pini refina, ac polline, aut cortice thuris contusi adul-
terant. Sed hæc igne deprehenduntur: neque enim æquè suffitu aërium vaporem, sed fuliginosum,
& impurum expuit, & permistum suaueolentiæ halitus virus habet.

ἀθάλη μίβαντος.

FVLIGO THYRSIS.

CAP. LXXIII.

FVLIGINEM thuris sic facito. Forcipcula lucernis accensas singulatim thuris glebas in no-
uam fictilem ollam concauam imponito: & æreo uase in medio perforato, deterfâ diligenter sorde,
obtegitto: alteram admoueto, ex altera eius parte, aut utraque subiectis quaternum digitorum altitu-
dine lapillis, quòd facilius perspici queat, si vrantur: & quâ locus capax fuerit, glebularum alias supponi-
to, & antequàm prorsus prior gleba restinguatur, aliam imponito, donec sufficientem fuliginem ui-
dearis coëgisse. Continuo tamen externæ æramenti partes spongia, aqua frigida madefacta, abster-
gantur: ita enim temperato æris feruore, fuligo omnis inhærebit, quæ alioqui per leuitatem decidua
thuris